

Ünlü Sotheby's'in Başkanı Lord Gowrie, tarihi eser kaçakçılığı için uyardı

"Hakkınızı savunun" Dünyaca ünlü müzayede firması Sotheby's'in Başkanı Gowrie, Türkiye'den kaçırılan ya da çalıntı sanat eserlerinin vakit geçirilmeden tüm dünyaya bildirilmesi halinde satışının önlenebileceğini söyledi.

'Dünyayı ayağa kaldırın'

- Müzayede firmalarının ünlüleri arasında bulunan Sotheby's'in Başkanı Lord Gowrie, koleksiyoncu müşterileri arasında Türklerin bulunduğunu belirterek, "İktisat Bankası (Erol Aksoy) son 5 yıldan beri İznik çinilerinin satışına katılarak büyük bir koleksiyon yaptı" dedi
- Lord Gowrie, Türkiye'de kaçırılan, ya da çalıntı sanat eserleri konusunda ne yapılması gerektiği şeklindeki sorumuza, "Yapılacak ilk şey çalıntı duyar duymaz dünyayı alarm etmektir. Bu yolla satış önleyebilirsiniz" yanıtını verdi

• Özcan ERCAN

DÜNYANIN en ünlü müzayede firması Sotheby's'in Başkanı Lord Gowrie ile bir sabah kahvaltısında müzayede-ciliğin sırlarını konuştuk. Bir lordtan daha çok titiz bir işadama imajı yaratan Gowrie, bu tür unvanların İngiltere'de çok olağan karşılandığını içtenlikle vurgularken gerçek müzayede-ciliğin, Hollywood setlerinde hazırlananlardan çok farklı olduğunu anlattı. Son bir yıldır Sotheby's'in müzayedelerine Türk koleksiyoncularının büyük ilgi gösterdiklerine dikkat çekerken İznik çinilerinin hemen hemen tümünün İktisat Bankası tarafından toplanıldığına da değindi. Lord Gowrie'ye sorularımız ve yanıtları şöyle:

— "Lord Gowrie bize müzayedenin çok kısa bir tanımını yapar mısınız?"

— "Bu aslında insanların düşündüğünden hem çok farklı, hem de çok basit bir alışveriştir. Aslında çarşıya çıkıp alışveriş

Devamı 10. Sayfada

'Dünyayı ayağa kaldırın'

Baştarafı 2. Sayfada

etmek gibi, hatta daha da kolay bir şeydir. Tek farkı fiyatın sabit olmayıp koleksiyoncuların rekabeti sonunda belirlenmesidir. Bir müzayede 4 kişi ile de yapılabilir, 4 bin kişi ile de. Bu dört kişi malın sahibi, ajar., iki de alıcı."

— "Fiyatı kim belirler?"

— "Mal sahibi tabii... Biz kendisine bu fiyatın geçerli olup olmadığını belirtiriz. Malın gerçek değeri müzayedeye katılanların rekabetiyle oluşur."

— "Müzayedeye katılmak için ille orada bulunmak gerekir mi?"

— "Yoo... Hayır... İsterseniz telefonla da katılabilirsiniz. Ya da bir ülkeden diğerine uçarken, uçaktan bize ulaşabilir ve müzayedeye katılabilirsiniz. Hatta mektupla bile katılabilirsiniz. Bize mektup yazar, kataloğumuzdan seçtiğiniz parça üzerine en fazla ne kadar ödeyebileceğinizi belirtir ve bir çek gönderirsiniz. Satışı yapan Sotheby's'nin adamı sizin için satışa katılır. Bir de gizli müzayedelerimiz vardır. Malın sahibi satıcının da alıcının da bilinmesini istemediğinde bu gizliliği koruruz. Alan kimden aldığını, satan da kime sattığını bilmez."

— "Uluslararası piyasalarda çalıntı ve sahte sanat eserlerinin dolaştığı bilinen bir gerçek. Siz çalıntı eserlere karşı belli prensipler uyguluyor musunuz?"

— "Bunun anahtarı kataloğumuzdur. Müzayede edilen maldır. Sistem halka açık olduğundan bu katalog bir ay öncesinde koleksiyonculara gönderilir. Biri gelir katalogdaki malın çalıntı olduğunu bildirir ve bizi ikna ederse kesinlikle satışa sokmayız."

— "Sahte mallara karşı ne yapıyorsunuz?"

— "Ben sadece yöneticiyim. Benim her konuda derin bilgi sahibi uzmanlarım var. Kataloga konmadan önce bütün mallar onlar tarafından incelenir. Tereddüt varsa da üniversitedeki uzmanlara gidilerek gerçek yanıt alınır. Bir parçanın hangi asırda yapıldığı, hangi ülkeye ait olduğu, çok önemlidir. Satışa çıkacak her parçanın kimliği sağlıklı biçimde katalogda yer alır. Ama tabii her iş kolunda olduğu gibi bizde de zaman zaman sahte parçalara rastlanır. Taklit konusunda o kadar inanılmaz ilerleme var ki?"

— "Bugüne kadar en pahalı satışınız?"

— "Van Gogh'un bir tablosu... New York'ta 53 milyon dolara satıldı (Yaklaşık 125 milyar TL). İkinci büyük satış da bir ay önce New York'ta bir mücevher koleksiyonu oldu. Bir gecede hepsi 40 milyon dolara satıldı."

— "Biliyorsunuz son zamanlarda Türkiye'den ciddi biçimde sanat eserleri kaçırılıyor. Bunların geri dönmesi için sizce ne yapılabilir?"

— "Yapılacak ilk şey çalıntı olduğunu duyar duymaz dünyayı alarm etmektir. Her tarafa eserlerin çalıntı olduğunu bildirmektir. Müzayede salonlarını da çok dikkatli izlemeniz gerekir. Önceden haber verebilerseniz biz müzayedeye çıkarmayız. Dokunmayız."

— "Çok Türk koleksiyoncusu var mı?"

— "Evet çok fazla, geçen yıl Avrupa'da satışlarımızla ilgilenen çok büyük sayıda koleksiyoncu Türkiye'dendi. Bunları teşvik etmelisiniz." (Bu sırada Lord Gowrie'nin uzmanlarından Mr.E.John söze giriyor)

— "Bir Türk bankası olan İktisat Bankası (Erol Aksoy) son 5 yıldan beri İznik çinilerinin satışa çıktığı müzayedelere katılıyor. Geçen yıl da çok sayıda İznik çinisi satın aldılar. Sanıyorum İznik çinilerinin tümüne yakın kısmı İktisat Bankası'nda bulunuyor."

— "Hangi mallar Sotheby's'in müzayedesine katılabiliyor?"

— "Başta en yüksek talep tablolarında, onu mücevherat izliyor. Antika eşyalar, Çin porseleni, İslami eserler, antika arabalar. Bir de tabii Rock and Roll krallarına ait objeler. Örneğin John Lennon'un gitarı da yüksek bir değere bizde satıldı."